

**ZASADY DYPLOMOWANIA NA WYDZIALE MATEMATYKI, FIZYKI I
INFORMATYKI UMCS****I. Wybór przez studentów opiekuna pracy dyplomowej (opiekuna) i
tematów prac dyplomowych**

1. Wyboru osób prowadzących seminaria dokonuje Dyrektor Instytutu, określając również zasady zapisów na seminaria (termin i miejsce zapisów oraz limity liczby osób). Ustalenia te dokonywane są corocznie najpóźniej na dwa tygodnie przed rozpoczęciem semestru, w którym rozpoczyna się seminarium dyplomowe. Student dokonuje wyboru nauczyciela akademickiego będącego opiekunem pracy dyplomowej (opiekunem) spośród osób z listy przedstawionej przez Dyrektora Instytutu, który określa także termin i tryb wyboru. Oprócz listy opiekunów Dyrektor Instytutu może przedstawić listę tematów prac dyplomowych.
2. Liczba nauczycieli akademickich, którzy sprawują opiekę nad przygotowaniem prac dyplomowych studentów na poszczególnych kierunkach studiów zależy od ogólnej liczby studentów wybierających seminaria dyplomowe na tych kierunkach. Maksymalna liczebność seminariów dyplomowych na danym roczniku studiów jest ustalana przez Dyrektora Instytutu w porozumieniu z Dziekanem oraz nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia seminaryjne.
3. Pracę licencjacką student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego ze stopniem naukowym co najmniej doktora. Pracę magisterską student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego. W wyjątkowych przypadkach Dyrektorzy Instytutów mogą zwrócić się do Rady Wydziału z prośbą o zgodę na upoważnienie do kierowania pracą magisterską nauczyciela akademickiego ze stopniem naukowym doktora. W wyjątkowych przypadkach Dyrektorzy Instytutów mogą zwrócić się do Rady Wydziału z prośbą o zgodę na upoważnienie do kierowania pracą licencjacką lub magisterską specjalistę spoza uczelni co najmniej ze stopniem naukowym doktora.
4. Opiekun odpowiada za poprawność merytoryczną, metodyczną i formalną pracy. Tematy prac dyplomowych ustalają opiekunowie w porozumieniu ze studentami.

Temat pracy dyplomowej powinien być zgodny z kierunkiem studiów i realizowaną przez studenta specjalnością.

5. Tematy prac dyplomowych (w języku polskim i angielskim) są przedstawiane przez opiekunów i następnie zatwierdzane przez Radę Instytutu nie później niż do końca przedostatniego semestru zajęć seminaryjnych. W przypadku merytorycznych lub formalnych zastrzeżeń dotyczących tematów prac ze strony Rady Instytutu sugestie zmian przekazywane są bezpośrednio do opiekunów. Wersje poprawione są ponownie analizowane i akceptowane przez Radę Instytutu w najbliższym możliwym terminie.
6. Zmiana tematu pracy dyplomowej następuje na podstawie wniosku złożonego przez studenta i popartego przez opiekuna. Każdorazowa zmiana tematu wymaga akceptacji Rady Instytutu.
7. W uzasadnionych przypadkach możliwa jest zmiana opiekuna. Zmianę zatwierdza Rada Instytutu (z zastrzeżeniem pkt.3) na wniosek studenta, zaopiniowany przez dotychczasowego opiekuna i Dyrektora Instytutu.
8. Studenci studiów II stopnia mają możliwość uczęszczania na Seminaria Zakładowe w celu pogłębiania wiedzy naukowej w dziedzinie związanej z ich pracą dyplomową. Zasady przyjmowania określają Dyrektorzy Instytutów w porozumieniu z Kierownikami Zakładów.

II. Praca dyplomowa

1. Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem określonego zagadnienia naukowego, prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane z danym kierunkiem studiów, poziomem oraz profilem kształcenia oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Jest ona przygotowywana indywidualnie pod kierunkiem nauczyciela akademickiego będącego opiekunem pracy dyplomowej. Praca dyplomowa przyjmuje nazwę:
 - na studiach I stopnia licencjackich - praca licencjacka / inżynierska,
 - na studiach II stopnia magisterskich - praca magisterska.
2. Praca dyplomowa może mieć charakter:
 - badawczy - artykuł naukowy, eksperyment z opracowanymi wynikami,
 - przeglądowy - na podstawie analizy literatury przedmiotu,
 - przeglądowo-badawczy - formułowanie i weryfikowanie przez studenta własnych hipotez badawczych z wykorzystaniem obserwacji, analiz materiałów źródłowych, badań teoretycznych i empirycznych,

- projektowy - gdy student przygotowuje projekt rozwiązania, określonego problemu praktycznego, w tym projekt i wykonanie programu lub systemu komputerowego,
 - przeglądowo-projektowy.
3. Praca magisterska i licencjacka musi spełniać określone kryteria formalne i merytoryczne. Dyplomant powinien wykazać się umiejętnością gromadzenia, weryfikacji i doboru źródeł bibliograficznych, znajomością i umiejętnością praktycznego zastosowania nowoczesnych metod i narzędzi badawczych z danej dziedziny, a także umiejętnością właściwego uporządkowania swojej wypowiedzi (kompletność tez, podział treści, kolejność rozdziałów itp.).
 4. Prace dyplomowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia różnią się stopniem samodzielności badawczej oraz stopniem zaawansowania metod badawczych stosowanych przez studenta. Prace dyplomowe na studiach pierwszego stopnia mają charakter opracowań na poziomie podstawowym. Prace dyplomowe na studiach drugiego stopnia są opracowaniami o charakterze pogłębionym i rozszerzonym, powiązanymi z badaniami naukowymi lub projektami o charakterze innowacyjnym, realizowanymi na Wydziale.
 5. Wzór recenzji pracy dyplomowej zatwierdza Rada Wydziału. Praca dyplomowa podlega ocenie przez nauczyciela akademickiego, który sprawował opiekę nad pracą dyplomową oraz przez jednego recenzenta, do którego wyznaczenia Dziekan deleguje Dyrektora Instytutu. Recenzentem w przypadku prac licencjackich może być pracownik naukowy ze stopniem co najmniej doktora, w przypadku prac magisterskich - ze stopniem doktora habilitowanego. W przypadku prac dyplomowych o charakterze praktycznym lub badawczym na wniosek opiekuna, po zatwierdzeniu przez Radę Wydziału lub Dziekana, recenzentem może być specjalista spoza uczelni, ze stopniem naukowym co najmniej doktora.
 6. Student realizujący więcej niż jedną specjalność na danym kierunku studiów przygotowuje jedną pracę dyplomową, związaną tematycznie z problematyką specjalności podstawowej i zdaje jeden egzamin dyplomowy. W przypadku studiów międzyobszarowych lub międzywydziałowych kwestie te reguluje plan i program studiów.
 7. Praca oceniana jest niezależnie przez opiekuna i przez recenzenta według następującej skali ocen: bardzo dobra (5), dobra plus (4,5), dobra (4), dostateczna plus (3,5), dostateczna (3), niedostateczna (2).

8. W przypadku negatywnej oceny pracy dyplomowej przez recenzenta Dziekan zasięga opinii drugiego recenzenta. W przypadku drugiej negatywnej oceny na wniosek studenta Dziekan wydaje decyzję o zezwoleniu na powtarzanie ostatniego semestru lub roku celem poprawy istniejącej pracy lub przygotowania nowej albo też w przypadku braku wniosku ze strony studenta podejmuje decyzję o skreśleniu z listy studentów.
9. Pracę dyplomową przyjętą przez opiekuna student składa nie później niż do:
 - końca lutego na studiach kończących się w semestrze zimowym,
 - 30 września na studiach kończących się w semestrze letnim.
10. Niezłożenie pracy w podanym terminie skutkuje konsekwencjami wymienionymi w §39 regulaminu studiów UMCS.

III. Składanie pracy dyplomowej

Student

1. Student przedkłada przygotowaną pracę opiekunowi poprzez system Archiwum Prac Dyplomowych (APD) zgodnie z procedurą wskazaną w Zarządzeniu Rektora Nr 57/2015 z 05.10.2015 r. Wśród elementów wprowadzanych przez studenta do systemu APD znajduje się:
 - Treść pracy dyplomowej (plik PDF).
 - Streszczenie (do 4000 znaków).
 - Słowa kluczowe.
 - Załączniki.
2. Wielkość pliku zawierającego pracę dyplomową nie może przekraczać 25 MB, a załączników w wersji skompresowanej (ZIP, TAR.BZ2, 7Z) 10 MB. Jeśli wielkość pliku z załącznikami przekracza 10 MB, student nie wprowadza go do systemu APD, tylko opisuje miejsce, w którym te załączniki zostały złożone.
3. Po akceptacji przez opiekuna ostatecznej wersji pracy student drukuje z systemu pracę dyplomową w trzech egzemplarzach w postaci wydruku dwustronnego na kartach formatu A4 wraz z załącznikami. Dwa z nich składa opiekunowi i recenzentowi, a trzeci w Dziekanacie Wydziału MFiL.

4. Do egzemplarza pracy dyplomowej składanej w Dziekanacie należy dołączyć oświadczenie studenta o samodzielnym napisaniu pracy wg załącznika Nr 1 do Zarządzenia Rektora Nr 57/2015 z 05.10.2015 r.
5. Razem z pracą student składa indeks z kompletem zaliczeń, jeśli taki obowiązuje, cztery zdjęcia formatu 4,5 x 6,5 cm oraz pokwitowanie opłaty za dyplom w kwocie zgodnej z Zarządzeniem Rektora ogłoszonym na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Opłatę należy wnieść na indywidualne konto, o numerze wskazanym przez Dziekanat.

Opiekun pracy dyplomowej

Opiekun zobowiązany jest do wykonania następujących czynności w systemie APD:

1. Sprawdzenia kompletności i poprawności opisu pracy wprowadzonej przez studenta.
2. Zatwierdzenia pracy dyplomowej wraz z innymi elementami wprowadzanymi przez studenta do systemu.
3. Przeprowadzenia kontroli antyplagiatowej – przed ostatecznym zatwierdzeniem pracy w systemie.
4. Przygotowania i wpisania treści recenzji w terminie do 7 dni od zatwierdzenia pracy dyplomowej.

Recenzent

Recenzent zobowiązany jest do wpisania treści recenzji do systemu APD w terminie do

7 dni od momentu jej zatwierdzenia przez opiekuna w tym systemie.

Dziekanat

Dziekanat zobowiązany jest do:

1. Wprowadzenia do systemu APD danych na temat pracy dyplomowej studenta opisanych we właściwym zarządzeniu Rektora UMCS.

2. Sprawdzenia kompletności dokumentów złożonych przez studenta celem obrony pracy dyplomowej.
3. Wydruku recenzji promotora i recenzenta oraz dołączenia ich do dokumentacji przygotowanej na egzamin dyplomowy.
4. Dokumentacja na egzamin dyplomowy przygotowywana jest w czasie nie dłuższym niż pięć dni roboczych.

IV. Egzamin dyplomowy

1. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:
 - uzyskanie zaliczeń wszystkich przedmiotów i praktyk objętych planem studiów,
 - uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej,
 - złożenie w Dziekanacie jednego egzemplarza pracy dyplomowej wraz z załącznikiem nr 1 do zarządzenia Rektora 57/2015, indeksu, fotografii oraz pokwitowania opłaty za dyplom.
2. Student przystępuje do egzaminu dyplomowego nie później niż 6 tygodni od dnia złożenia pracy dyplomowej w Dziekanacie (§37 regulaminu studiów). Dziekan zatwierdza termin egzaminu ustalonego przez opiekuna w porozumieniu z członkami Komisji Egzaminacyjnej.
3. W przypadku negatywnej oceny pracy dyplomowej wystawionej przez recenzenta, o dopuszczeniu do egzaminu dyplomowego decyduje Dziekan Wydziału po zasięgnięciu opinii dodatkowego recenzenta.
4. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, którego celem jest sprawdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji dyplomanta z zakresu studiowanego kierunku i specjalności oraz problematyki związanej z przygotowaną przez niego pracą dyplomową.
5. Egzamin dyplomowy jest egzaminem zamkniętym. Na wniosek studenta lub promotora egzamin dyplomowy przeprowadza się jako egzamin otwarty. Wniosek taki należy złożyć składając pracę dyplomową.
6. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją egzaminacyjną powoływaną przez Dziekana. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi: przewodniczący komisji (Dziekan lub samodzielny pracownik naukowy wskazany przez Dziekana), opiekun i recenzent.

7. Na egzaminie dyplomowym student odpowiada na pytania zadawane przez członków Komisji Egzaminacyjnej (odpowiedź na każde pytanie oceniana jest oddzielnie, w skali ocen od 2 do 5). Uczestnicy egzaminu otwartego niebędący członkami komisji nie mogą zadawać pytań dyplomantowi oraz uczestniczyć w obradach komisji w części niejawniej oceniającej egzamin.
8. Dla każdego kierunku i stopnia studiów opracowywany jest zestaw zagadnień egzaminacyjnych, który podlega zatwierdzeniu przez Radę Instytutu. Zagadnienia egzaminacyjne powinny zawierać odniesienia do kierunkowych efektów kształcenia. Są one podawane do wiadomości studentów poprzez zamieszczenie ich na stronie internetowej Wydziału lub Instytutu.
9. Zespół programowy dla danego kierunku studiów na Wydziale zobowiązany jest do weryfikacji pytań egzaminacyjnych raz do roku, z uwzględnieniem wyników ewaluacji kształcenia.
10. Na zakończenie egzaminu dyplomowego w części niejawniej Komisja Egzaminacyjna ustala:
 - ocenę końcową pracy dyplomowej (na podstawie średniej ocen proponowanych przez opiekuna i recenzenta pracy; ocena jest zaokrąglana do oceny pełnej lub połówkowej),
 - ocenę egzaminu dyplomowego (na podstawie odpowiedzi dyplomanta na poszczególne pytania; ostateczny wynik egzaminu dyplomowego stanowi średnia arytmetyczna z ocen za poszczególne pytania, zaokrąglona do ocen pełnych i połówkowych).
 - ocenę końcową ukończenia studiów na podstawie średniej oceny ze studiów, oceny z pracy dyplomowej egzaminu dyplomowego, według zasad określonych w §41 regulaminu studiów w UMCS.
11. Egzamin dyplomowy jest zdany jeżeli średnia arytmetyczna ocen wynosi co najmniej 3,0 i wśród ocen cząstkowych występuje co najwyżej jedna ocena niedostateczna.
12. Komisja Egzaminacyjna zobowiązana jest do sporządzenia protokołu egzaminacyjnego, wraz z zapisem treści pytań kierowanych do studenta i przyznanymi ocenami za każde z pytań, według wzoru przyjętego w UMCS. Druk protokołu z wyliczoną średnią ocen ze studiów przygotowuje Dziekanat.
13. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu dyplomowego w ustalonym terminie, Dziekan

wyznacza drugi termin egzaminu jako ostateczny. Powtórny egzamin powinien się odbyć przed upływem 30 dni od daty pierwszego egzaminu.

14. W stosunku do studenta który: nie złożył pracy dyplomowej w terminie, nie uzyskał pozytywnej oceny pracy dyplomowej, nie przystąpił do egzaminu dyplomowego, nie uzyskał pozytywnej oceny z egzaminu dyplomowego mają zastosowanie postanowienia zawarte w § 39 regulaminu studiów w UMCS.

V. Dyplom ukończenia studiów

1. W ciągu 30 dni od złożenia egzaminu dyplomowego student otrzymuje dyplom ukończenia studiów wraz z dwoma odpisami i suplementem do dyplomu, według wzoru przyjętego w UMCS.
2. Do dyplomu wpisuje się ostateczny wynik studiów ustalony na podstawie średniej oceny ze studiów, oceny z pracy dyplomowej i oceny z egzaminu dyplomowego, według zasad określonych w §41 regulaminu studiów w UMCS.
3. Student może otrzymać dodatkowy odpis dyplomu w języku angielskim. Wydanie odpisu w języku angielskim podlega opłacie w wysokości zgodnej z Zarządzeniem Rektora ogłoszonym na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Wymagane jest również podanie do Dziekana najpóźniej 30 dni od obrony pracy oraz dodatkowe zdjęcie.
4. Na życzenie studenta w suplementie do dyplomu mogą znaleźć się dodatkowe informacje, np. o przynależności do kół naukowych itp. Informacje te, potwierdzone przez właściwych opiekunów, student składa w Dziekanacie najpóźniej w dniu obrony pracy.
5. Do odebrania dyplomu konieczne jest wypełnienie karty obiegowej i deklaracji uczestnictwa w badaniach losów Absolwentów UMCS (druki student pobiera w Dziekanacie). Legitymację studencką student oddaje przed odbiorem dyplomu i pozostałych dokumentów.

VI. Ewaluacja systemu dyplomowania

1. Za funkcjonowanie sytemu dyplomowania odpowiada Dziekan Wydziału, Dyrektorzy Instytutów i nauczyciele akademicki prowadzący seminaria dyplomowe.

2. System dyplomowania podlega ewaluacji przez studentów i nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale. W procesie ewaluacji uczestniczą w szczególności Dyrektorzy Instytutów i opiekunowie prac dyplomowych, którzy przekazują swoje uwagi do Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.
3. Podstawą ewaluacji przeprowadzanej corocznie po zakończeniu roku akademickiego są wyniki badań ankietowych studentów. Ankiety przygotowuje i analizuje Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia
4. Wszelkie oceny i wnioski na temat poszczególnych elementów procesu dyplomowania kierowane są do Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. W szczególności WZJK może zwołać zebranie z opiekunami prac dyplomowych, poświęcone analizie procesu dyplomowania na Wydziale.
5. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia przygotowuje na podstawie zebranych informacji ocenę funkcjonowania systemu wraz z ewentualnymi wnioskami o wprowadzenie zmian i przedstawia ją do zaopiniowania Dziekanowi i Radzie Wydziału.
6. Aktualizowane wersje zasad dyplomowania są rozpowszechniane niezwłocznie po ich zatwierdzeniu przez Radę Wydziału poprzez udostępnienie ich treści na stronie internetowej Wydziału oraz za pomocą kanałów komunikacji przyjętych w poszczególnych Instytutach.

Podstawy prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r.
w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.
2. Regulamin studiów w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej (załącznik do Uchwały XXIII – 25.3/15 z dn. 22.04.2015 r.).
3. Zarządzenie Nr 57/2015 Rektora UMCS z dnia 5 października 2015 r. w sprawie składania i archiwizacji prac dyplomowych z wykorzystaniem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD).

